

© SHUTTERSTOCK.COM

Hou je grasland vrij van onkruid

Het aantal middelen dat beschikbaar is voor gewasbescherming zit al enkele jaren in een dalende lijn. Dat geldt ook voor producten bestemd voor gebruik in grasland. Door bedachtzaam om te gaan met de nog beschikbare middelen voorkomen we problemen die gepaard gaan met een verdere beperking van deze middelen.

Gras vormt gemakkelijk scheuten en heeft een goede concurrentiekracht. Als je grasland goed beheert, hoef je slechts minimaal gewasbeschermingsmiddelen in te zetten. Alles wat de grasmat gesloten houdt, is een goede preventie maatregel. Pas op met te diep maaien. Vermijd zware snedes. Gebruik scherpe messen. Pak de mollen aan. Beperk/vermijd het gebruik van zware machines in natte omstandigheden. Besteed aandacht aan de afwatering.

Bemesting

Gras is een 'gulzig' gewas. Het heeft stikstof nodig om te kunnen groeien en om eiwit te vormen. Deze belangrijke nutriënt wordt aangeleverd via de mineralisatie van organische stof

(bladresten, dode wortels, stoppels), via toediening van dierlijke mest of minerale meststoffen. De samenstelling van dierlijke mest bepaalt hoeveel N ter beschikking komt van het gras. Pas de minerale-N-gift aan aan de hoeveelheid N die aangevoerd wordt via dierlijke mest en verdeel die gift oordeelkundig over het groeiseizoen. Gras heeft zijn groeipiek in het voorjaar. Een opdeling in twee fracties bij een koude, natte start van het voorjaar kan nuttig zijn.

Gras moet ook voldoende kalium (K, potas) krijgen. Niet de koeien hebben het kalium nodig, maar het gras: gras heeft zesmaal meer kalium nodig dan runderen. Let wel op voor overmaat, want kalium en magnesium (Mg) hebben een antagonistische werking. Bij

Mg-gebrek moet je alert zijn voor kopziekte. Een bodemanalyse is handig om de bodemvoorraad aan K en Mg in te schatten en de bemesting daarop af te stemmen. Bovendien geeft een analyse een goed beeld van de zuurtegraad. Iedere nutriënt wordt het best opgenomen bij een optimale pH.

Zwavel (S) zorgt voor de grasgroei en de eiwitkwaliteit. Een extra zwavelbemesting geeft op sommige percelen meer opbrengst in de lente. Zwavel en selenium (Se) hebben wel een antagonistische werking. Natrium (Na) is op zich minder belangrijk voor de groei van het gras, maar het heeft een grote invloed op de smaak.

Grasmanagement

Een goed management is de belangrijkste preventie maatregel.

Bevorder de goede staat van de grasmat.

Gras moet voldoende aandacht krijgen vóór en tijdens de winter. Laat het de winter ingaan met een lengte van 8 tot 10 cm (10 tot 12 cm bij inzaai in het najaar). Let op met schapen en paarden, want die eten het gras vaak te kort. Een goede afwatering in de winter is cruciaal, want goede grassen verdwijnen als er plassen zijn. In het voorjaar kan je de graszode beluchten met de weidesleep of wiedeg. Oneffenheden kan je wegwerken met een landrol. Bestrijd mollen, want onkruiden kun-

nen zich vestigen op open plekken.

Ken alle grassoorten. Er zijn 'goede' en 'slechte' grassen. Gebruik de brochure 'Sleutel tot herkenning van grassen in vegetatieve toestand' om ze te herkennen in de zode. Veel goede grassen hebben een glad, donkergroen blad. Loop geregeld over het perceel en zoek lichtgroene, doffe plekken, want die zijn dikwijls een eerste indicatie van slechte grassen zoals kweek en wollig zorggras. Controleer het grasland op verschillende tijdstippen in het jaar (niet ieder gras is op hetzelfde moment groeizaam) en op verschillende tijdstippen van de dag. Loop ook eens in een andere richting, want de lichtinval kan een hulp zijn bij het beoordelen. Timothee, dat in veel mengsels zit, lijkt wat op kweek, maar het vormt geen ondergrondse uitlopers.

Bestrijd de hardnekkige onkruiden.

Een goed onderhouden grasmat vraagt weinig tot geen gewasbeschermingsmiddelen. Gras stoelt uit en concurreert daardoor goed met veel dicotyle onkruiden. Vermijd zaadvorming van hardnekkige onkruiden zoals ridderzuring en distel. Die vormen jaarlijks een enorm zadenreservoir. Ridderzuring vormt bijvoorbeeld meer dan 1000 zaden per plant, met een levensduur van meer dan 10 jaar. Een akkerdistel vormt ruim 4000 zaden, met een levensduur van meer dan 20 jaar. Omdat de aantallen dus zeer snel kunnen stijgen, zijn een snelle aanpak en een pleksgewijze bestrijding noodzakelijk.

Graslandvernieuwing

Een kwaliteitsvolle grasmat bevat minimaal 70 à 75% goede grassen. Indien dat niet het geval is, moet je bekijken of je de zode scheurt voor herinzaai of wisselbouw. Graslandvernieuwing moet een weloverwogen keuze zijn, want het vraagt een grote investering en veroorzaakt opbrengstverlies in het jaar van aanleg. Het najaar is landbouwkundig de ideale periode voor graslandvernieuwing,

onder meer omdat de onkruiden dan minder een probleem vormen. Het gras kiemt goed bij voldoende temperatuur en vocht en het opbrengstverlies blijft kleiner. Het belangrijkste aandachtspunt is vermijden dat nitraat uitspoelt. Het jonge gras is in het najaar dikwijls niet in staat om de grote hoeveelheid N die vrijkomt uit de ondergeploegde zode op te nemen, waardoor een groot nitraatresidu ontstaat. Vermijd daarom zeker drijfmest toe te passen in de aanloop naar het scheuren. Derogatie (in MAP 5) laat niet toe om in het najaar te vernieuwen. Bij scheuren in het voorjaar krijgt het nieuwe gras de meeste kans om de gemineraliseerde N ten volle op te nemen. Maar zelfs hier moet je voorzichtig omspringen met een eventuele bemesting. De derogatie van MAP 5 verbiedt zelfs om meststoffen op het perceel te brengen in het jaar van het scheuren.

Bij graslandvernieuwing is het belangrijk om de oorzaken van de minder goede zode weg te nemen. Vernieuwen zonder de problemen aan te pakken heeft weinig zin. Zet zo nodig selectief glyfosaat in tegen probleemkruiden. Top het jonge gras snel. Toch zal bij aanleg in het voorjaar vaak een bespuiting tegen dicotyle onkruiden nodig zijn.

Besluit

Een goed grasland vraagt veel tijd, aandacht en kennis. Een goed management en correcte preventie worden nog belangrijker, doordat het aantal beschikbare chemische hulpmiddelen zal dalen. ■

Aan dit artikel werkten mee: **Thijs Vanden Nest** (ILVO), **Andries Colman**, **Ivan Ryckaert** en **Laurence Hubrecht** (departement Landbouw en Visserij)

i Praktijkgids bemesting: module Grasland en Voedergewassen op www.vlaanderen.be/publicaties; www.lcv.be/publicaties/Brochure weidevernieuwing

IPM

Land- en tuinbouwers moeten al sinds begin 2014 de acht principes van IPM toepassen.

- 1 Voorkomen.** Voorkom problemen onder meer door tolerante rassen te telen, vruchtafwisseling te hanteren en de grasmat goed gesloten te houden.
- 2 Monitoren.** Weet wat er gebeurt op je perceel. Observereer het gewas geregeld. Laat je eventueel begeleiden door waarschuwingdiensten of bedrijfsvoorlichters.
- 3 Beslissen.** Is een behandeling noodzakelijk? Tien paardenbloemen zijn bijvoorbeeld geen bedreiging. Tien zuringplanten die in zaad kunnen komen, zijn dat wel.
- 4 De voorkeur geven aan niet-chemische methoden.** Nieuw gezaaid grasland toppen pakt bijvoorbeeld heel wat breedbladige onkruiden aan.
- 5 Middelen doelgericht inzetten.** Ga voor het juiste middel op het geschikte tijdstip. Kies zo veel mogelijk middelen die het minst gevaarlijk zijn voor jezelf, de consument en het leefmilieu. Overweeg een pleksgewijze aanpak, alleen waar het nodig is.
- 6 Correct doseren.** Respecteer de voorgeschreven dosis.
- 7 Middelen afwisselen.** Steun niet steeds op hetzelfde middel, want dat werkt resistentie in de hand. Wissel middelen en tijdstippen af. Combineer eventueel middelen of combineer met niet-chemische methoden.
- 8 Leren en optimaliseren.** Leer uit je fouten door zorgvuldig te registreren wat en wanneer je behandeld hebt. Noteer in de mate van het mogelijke het resultaat.